

รายงานสถานการณ์การค้าสินค้าเกษตร (Situation Report) ประจำเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๖
สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศประจำกรุงวอชิงตัน ดี.ซี.

๑. มูลค่าการค้าสินค้าเกษตรในภาพรวมและสินค้าเกษตรที่สำคัญ

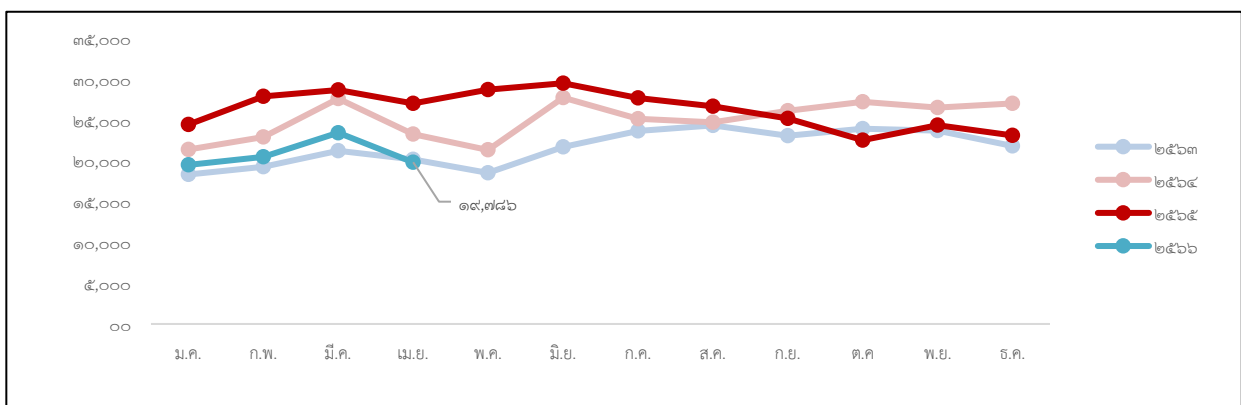
รายการ	มูลค่าส่งออกปี ๖๕	เม.ย. ๖๕	เม.ย.๖๖	มี.ค. ๖๖	% เปลี่ยนแปลงเมื่อเทียบกับ	
		ล้านบาท			เม.ย. ๖๕	มี.ค.๖๖
รวมสินค้าเกษตรและอาหารทั้งหมด	๓๑๕,๒๓๙	๒๖,๙๘๐	๑๙,๗๘๖	๒๓,๓๙๖	-๒๗%	-๑๕%
ข้าว	๑๘,๖๙๑	๑,๕๕๔	๑,๔๙๘	๒,๐๘๑	-๔%	-๒๘%
ปลาทูน่าบรรจุกระป๋อง	๑๙,๒๓๒	๑,๔๑๕	๑,๑๙๑	๑,๓๔๗	-๑๖%	-๑๒%
กุ้งดิบและกุ้งแปรรูปแช่เย็น/แช่แข็ง	๗,๒๗๖	๘๘๓	๓๐๘	๓๘๘	-๖๕%	-๒๑%
สินค้าประมงอื่นๆ	๑๗,๓๙๗	๑,๔๓๒	๘๗๙	๑,๑๕๕	-๓๙%	-๒๔%
ผลไม้และลูกไม้	๓,๓๔๓	๓๓๑	๓๓๔	๓๕๓	๑%	-๖%
-ทุเรียน	๔๕๐	๓๙	๕๒	๒๒	๓๔%	๑๔๐%
-มังคุด	๑๘	๐	๑๐	๐	-	-
กล้วยไม้ตัดดอก	๔๘๑	๔๑	๔๒	๓๖	๓%	๑๗%
อาหารสัตว์เลี้ยง	๒๗,๙๖๔	๒,๒๖๑	๙๘๕	๑,๔๕๑	-๕๖%	-๓๒%
ยางและของที่ทำจากยาง	๑๖๒,๕๖๖	๑๓,๘๖๙	๑๐,๕๘๗	๑๒,๑๖๓	-๒๔%	-๑๓%

ที่มา : กรมศุลกากร

๒. สถานการณ์การค้าสินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม

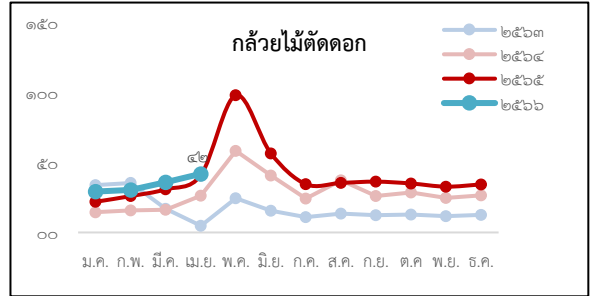
๒.๑ เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๖ การส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารไทยมายังสหรัฐอเมริกา มีมูลค่าการส่งออก ๑๙,๗๘๖ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๒๗ เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากการมูลค่าการนำเข้าที่ลดลงของสินค้ายางและของที่ทำจากยาง (ลดลงร้อยละ ๒๔) กุ้งดิบและกุ้งแปรรูปแช่เย็น/แช่แข็ง (ลดลงร้อยละ ๖๕) สินค้าประมงอื่นๆ (ลดลงร้อยละ ๓๙) ปลาทูน่าบรรจุกระป๋อง (ลดลงร้อยละ ๑๖) อาหารสัตว์เลี้ยง (ลดลงร้อยละ ๕๖) และข้าว (ลดลงร้อยละ ๔) ในขณะที่สินค้าที่มีมูลค่าการส่งออกเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ ผลไม้และลูกไม้ (เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๔) และกล้วยไม้ตัดดอก (เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓) ทั้งนี้ ในปี ๒๕๖๖ ยังมีปัจจัยเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อ การส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารไทยในหลายเรื่อง เช่น ภาวะเงินเฟ้อ และเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกา ที่ยังคงชะลอตัว ซึ่งส่งผลต่อการใช้จ่ายของผู้บริโภค รายละเอียดตามภาพด้านล่างนี้

ภาพ มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารจากไทยสู่สหรัฐอเมริกา เปรียบเทียบแบบรายเดือน ในช่วง ๔ ปีที่ผ่านมา

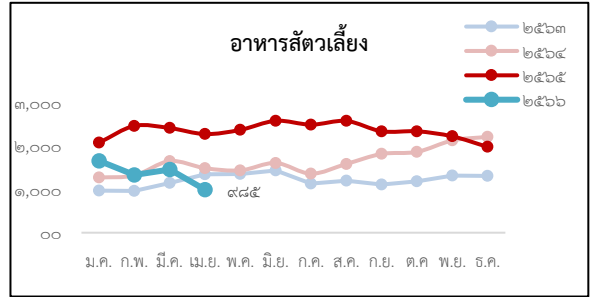

ข้อมูลจาก : กรมศุลกากร

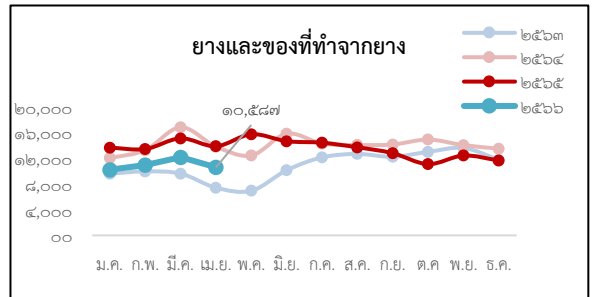
๖. **กล้วยไม้ตัดดอก** มีมูลค่าการส่งออก ๔๒ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันกับปีที่ผ่านมา สถานการณ์โควิด-๑๙ ที่ดีขึ้นในสหรัฐอเมริกา ส่งผลให้กล้วยไม้ตัดดอกกลับมาส่งออกได้ดีอีกครั้ง ทั้งฤดูกาลส่งออกกล้วยไม้ไทยจะส่งออกได้ดีในช่วงไตรมาสที่สองของปี และหลังจากนั้นมูลค่าการส่งออกจะเริ่มทรงตัวไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก

๗. **อาหารสัตว์เลี้ยง** มีมูลค่าการส่งออก ๙๘๕ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๕๖ เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันกับปีที่ผ่านมา เนื่องจาก สหรัฐอเมริกา นำเข้าสินค้าอาหารสัตว์เลี้ยง (Pet food) ลดลง อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาการนำเข้าจากทุกประเทศพบว่า สหรัฐอเมริกา ยังคงนำเข้าสินค้าอาหารสัตว์จากไทยมากเป็นอันดับหนึ่งต่อเนื่องตั้งแต่ปี ๒๕๖๕ เป็นต้นมา ทั้งนี้ ประเทศไทยเป็นแหล่งส่งออกอาหารสุนัขและแมวอันดับ ๑ ของสหรัฐอเมริกา จากการรับจ้างผลิต (Original Equipment Manufacturer – OEM) ให้กับแบรนด์ชั้นนำ

๘. **ยางและของที่ทำจากยาง** มูลค่าการส่งออก ๑๐,๕๘๗ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๒๔ เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันกับปีที่ผ่านมา สถานการณ์โควิด-๑๙ ที่ดีขึ้นในสหรัฐอเมริกา ส่งผลให้ความต้องการถุงมือยางทางการแพทย์ลดลง ทำให้มูลค่าการส่งออกเริ่มกลับเข้าสู่แนวโน้มปกติเดิมก่อนการระบาด

๓. ประเด็นปัญหา อุปสรรค และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตรของไทย และแนวทางการแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรของไทย

๓.๑ **รายงานการปฏิเสธการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารไทย สำหรับเดือนเมษายน ๒๕๖๖** หน่วยงาน FDA สหรัฐอเมริกาได้ปฏิเสธการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารจากไทยจำนวน ๓๑ รายการ เป็นสินค้าอาหารสำเร็จรูป ๑๕ รายการ สินค้าประมง ๑๐ รายการ สินค้าผักและผลไม้ ๕ รายการ และสินค้าเครื่องดื่ม ๑ รายการ ด้วย ๑๔ สาเหตุ คือ ตรวจพบฉลากไม่ระบุการใช้ส่วนผสมอาหาร (COLOR LBLG) ฉลากไม่ถูกต้อง (FALSE LABELING) ฉลากไม่ระบุข้อมูลโภชนาการ (NUTRIT) ฉลากสินค้าไม่ถูกต้อง (INCONSPICU) มีแบคทีเรียที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (BACTERIA) ฉลากไม่ระบุรายละเอียดส่วนผสมตามที่กำหนด (LIST INGRE) โรงงานไม่ขึ้นทะเบียนอาหารกรดต่ำ (NEEDS FCE) ไม่มีฉลากแสดงชื่อและสถานที่ผลิต บรรจุ หรือผู้จัดจำหน่าย (LACKS FIRM) ฉลากแสดงปริมาณ น้ำหนัก หน่วยวัด หรือการนับไม่ถูกต้อง (LACKS N/C) ฉลากไม่จัดทำเป็นภาษาอังกฤษ (NO ENGLISH) ไม่ระบุสารก่อภูมิแพ้บนฉลาก (ALLERGEN) พบเชื้อซาลโมเนลลาในสินค้า (SALMONELLA) พบสารกำจัดศัตรูพืช (PESTICIDE) และพบส่วนผสมอาหารที่ไม่ปลอดภัย (UNSAFE) ทั้งนี้ การปฏิเสธดังกล่าวเป็นการปฏิเสธแต่ละรุ่นสินค้าที่นำเข้า เนื่องจากไม่เป็นตามมาตรฐานที่สหรัฐอเมริกา กำหนดเท่านั้น มิใช่เป็นการห้ามนำเข้าอย่างถาวร

๓.๒ **PETA ประท้วงห้าง Whole Foods เนื่องจากขายกะทิจากไทย** เมื่อวันที่อาทิตย์ที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๖ กลุ่มนักเคลื่อนไหวจากองค์กรพิทักษ์สัตว์หรือ PETA (People for the Ethical Treatment of Animals) ได้มาประท้วงที่หน้าห้างค้าปลีก Whole Foods Market ในย่าน East Pasadena ของนครลอสแอนเจลิส เรียกร้องให้ร้านหยุดจำหน่ายกะทิจากประเทศไทย PETA กล่าวว่า Whole Foods รู้ดีเกี่ยวกับการทารุณกรรมสัตว์ในอุตสาหกรรมมะพร้าวของไทย พวกเขาถูกนำตัวออกมาจากถิ่นที่อยู่ตามธรรมชาติของมันเป็นอย่างผิดกฎหมาย และนำมาพักขังอย่างทุกข์ทรมานตลอดชีวิต พวกเขาถูกล่ามโซ่ ถูกเขี่ยยัด และบังคับให้เก็บมะพร้าวหนัก ๆ เป็นเวลาหลายชั่วโมง PETA ได้ตรวจสอบอุตสาหกรรมมะพร้าวของไทยมาหลายปีแล้ว และรายงานการพบเห็นการใช้แรงงานลิงอย่างแพร่หลาย เมื่อปี ๒๕๖๕ PETA สาขาเอเชียเผยแพร่วิดีโอที่แสดงให้เห็นการล่ามโซ่ลิงไว้กับต้นไม้ ทุบตี และขี้อัดด้วยกระบอกไฟฟ้าเพื่อบังคับให้พวกมันเก็บมะพร้าว ขณะนี้ยังไม่ทราบแน่ชัดว่า Whole Foods ได้ตอบสนองต่อข้อเรียกร้องของ PETA ในการหยุดจำหน่ายกะทิจากไทยหรือไม่ ห้างค้าปลีกอื่น ๆ เช่น Walmart, Target และ Costco ได้หยุดจำหน่ายกะทิบางยี่ห้อจากไทยแล้วจากข้อกล่าวหาการบังคับใช้แรงงานลิง เจ้าหน้าที่ PETA กล่าวต่ออีกว่า Whole Foods ต้องปฏิบัติตาม (ห้างค้าปลีกข้างต้น) และหยุดจำหน่ายกะทียี่ห้อที่เกี่ยวข้องกับการใช้แรงงานลิง ลูกค้าเข้าร้าน Whole Foods เพื่อซื้อสินค้ามาตรฐานสูง PETA ยังเรียกร้องให้ลูกค้าของห้าง Whole Foods ติดต่อบริษัทและร้องเรียนให้ยุติการจำหน่ายกะทิจากประเทศไทย แม้ผลกระทบเกี่ยวกับการนำเข้ากะทิจากประเทศไทยเนื่องจากปัญหาการใช้แรงงานลิงยังไม่ชัดเจน แต่ทั้ง

ผู้ประกอบการและภาครัฐของไทยไม่ควรนิ่งนอนใจ ควรดำเนินมาตรการต่างๆ เพื่อลดผลกระทบ เช่น การให้การรับรองสวนที่ไม่มีการใช้แรงงานลิง การสนับสนุนการปลูกมะพร้าวทดแทน การใช้เครื่องปั่นมะพร้าว และการดำเนินการเชิงรุกในการเผยแพร่ข่าวสารและข้อเท็จจริงที่ส่งผลดีต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทย

๓.๓ ปัญหาการขาดแคลน Inspector ในการตรวจสอบผลไม้ฉายรังสีภายใต้โครงการ Preclearance Program แม้โครงการ Preclearance สำหรับผลไม้ฉายรังสีในฤดูกาลปี ๒๕๖๖ ของไทยได้เริ่มขึ้นแล้ว โดยกระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกาหรือ USDA (US Department of Agriculture) ได้จัดส่งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสินค้า (Inspector) ซึ่งได้แก่ Mr. William J. Allen มาประจำในประเทศไทยระหว่างวันที่ ๑๗ เมษายน - ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๖ โดยได้ฉายรังสีมังคุดเพื่อส่งออกได้ประมาณ ๑,๕๐๐ กลอง/สัปดาห์ นอกจากนี้ยังได้ดำเนินการวัดค่าการกระจายตัวของรังสี (Dose mapping) ร่วมกับเจ้าหน้าที่กรมวิชาการเกษตร เพื่อกำจัดแมลงศัตรูพืชสำหรับส้มโอ ซึ่งได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ส่งผลให้ USDA อนุมัติการเปิดตลาดส้มโอฉายรังสีไทยในสหรัฐอเมริกาอย่างเต็มรูปแบบ ผู้นำเข้าในสหรัฐอเมริกาสามารถขอรับใบอนุญาตนำเข้าหรือ Import Permit สำหรับส้มโอได้แล้วตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป อย่างไรก็ตาม เนื่องจาก USDA มี Inspector ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ในโครงการ Preclearance ในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก จึงจำเป็นต้องขอให้ Inspector ซึ่งประจำอยู่ที่เวียดนามจำนวน ๒ ราย สลับกันเดินทางมาปฏิบัติงานในประเทศไทยได้สัปดาห์ละ ๑ วัน และหากมีการส่งออกมะม่วงหรือส้มโอเพิ่มเติมได้ภายในฤดูกาลนี้ อาจประสบปัญหา Inspector ไม่สมดุลกับปริมาณงาน เนื่องจากมีข้อกำหนดให้ทำงานได้ไม่เกินวันละ ๑๒ ชั่วโมง ในฤดูกาลหน้าจำเป็นต้องแจ้งความประสงค์ขอ Inspector แต่เน้นอย่างน้อยล่วงหน้า ๖ เดือน เพื่อไม่ให้เสียโอกาสในการส่งออกผลไม้ฉายรังสี

๔. สถานการณ์ด้านการเกษตรหรือเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องกับด้านการเกษตร ที่สำคัญของสหรัฐอเมริกา

๔.๑ พบวัวติดเชื้อ BSE ในรัฐเซาท์แคโรไลนา กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา หรือ USDA (US Department of Agriculture) เปิดเผยว่า มีการตรวจพบโคเนื้อโตเต็มวัยเพศเมียจำนวน ๑ ตัว ณ โรงเชือดแห่งหนึ่งในรัฐเซาท์แคโรไลนา มีผลทดสอบเป็นบวกสำหรับโรค BSE ชนิด Atypical (Atypical bovine spongiform encephalopathy) โดยที่โรค BSE หรือโรคควัวบ้า เป็นโรคทางระบบประสาทที่เกิดขึ้นในโคได้น้อยมากและเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ โดยทั่วไปจะส่งผลต่อโคที่มีอายุมาก นับตั้งแต่มีการตรวจพบเชื้อ BSE ครั้งแรกในสหรัฐอเมริกาในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ จนถึงปัจจุบันมีรายงานการติดเชื้อ BSE จำนวนรวมทั้งสิ้น ๗ ครั้ง ซึ่งนับรวมเหตุการณ์ครั้งล่าสุดนี้ด้วย หน่วยงานบริการตรวจสอบสุขอนามัยสัตว์และพืช หรือ APHIS (Animal and Plant Health Inspection Service) ของ USDA ดำเนินการเฝ้าระวังอยู่ตลอดเวลา โดยได้ตรวจพบสัตว์ติดเชื้อชนิด Atypical L-Type BSE จากแทะที่กระบุดตัวต่นสัตว์ที่สามารถส่งคลื่นความถี่วิทยุ ซึ่งพบว่าเกี่ยวข้องกับสัตว์ที่อยู่ในฝูงในรัฐเทนเนสซี เจ้าหน้าที่ APHIS และสัตวแพทย์ในรัฐเซาท์แคโรไลนาและเทนเนสซีกำลังดำเนินการสืบสวน วัวตัวนี้ยังไม่เข้าสู่ห่วงโซ่อาหาร จึงยังไม่มีความเสี่ยงต่อสุขภาพของมนุษย์ องค์การสุขภาพสัตว์โลก หรือ WOAH (World Organization for Animal Health) ยอมรับว่าสหรัฐอเมริกา มีความเสี่ยงเพียงเล็กน้อยต่อโรค BSE USDA ออกมาระบุว่า เหตุการณ์นี้ไม่ส่งผลกระทบต่อการค้า การพบ BSE ชนิด Atypical (หมายเหตุ: แตกต่างจากชนิดปกติหรือ Classical BSE ซึ่งมีการติดต่อได้และมีอาการรุนแรง โดยชนิด Atypical จะพบได้น้อย และไม่ติดต่อ) ไม่ส่งผลกระทบต่อสถานะความเสี่ยงเนื่องจากเป็นโรคที่เกิดขึ้นได้เองตามธรรมชาติและพบได้น้อยมาก

๔.๒ กุ้ง: จุดแข็งใหม่ของสินค้าอาหารทะเล ในขณะที่ราคาอาหารทะเลอื่นๆ ปรับตัวสูงขึ้นตั้งแต่เกิดโรคระบาด ราคาจำหน่ายกุ้งยังคงอยู่ในระดับที่จับต้องได้และมีเสถียรภาพ นับเป็นโอกาสที่ดีสำหรับผู้บริโภคทั้งส่วนของร้านอาหารและร้านค้าปลีก โดยราคากุ้งยังคงค่อนข้างคงที่ในช่วงเวลาเดียวกันเมื่อเทียบกับกลุ่มอาหารและอาหารทะเลอื่นๆ ทำให้เป็นตัวเลือกที่น่าสนใจสำหรับการส่งเสริมมูลค่าในช่วงต้นปี ๒๕๖๖ ราคากุ้งแช่แข็งโดยเฉลี่ยลดลงร้อยละ ๓.๔ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา แต่ในเดือนมีนาคม ๒๕๖๖ ปริมาณการขายกุ้งแช่แข็งลดลงเพียงร้อยละ ๔.๓ ในขณะที่ ยอดขายของปลาแซลมอนแช่แข็งและพอลล๊อคแช่แข็งลดลงร้อยละ ๑๐.๒ และ ๑๘.๓ ตามลำดับ โดยกุ้งนับเป็นสินค้าสำคัญของอาหารทะเลแช่แข็ง ด้วยยอดขาย ๓.๗ พันล้านเหรียญสหรัฐในช่วง ๕๒ สัปดาห์ที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม ยอดขายของกุ้งลดลงทั้งในด้านมูลค่าและปริมาณ ซึ่งคาดว่าจะเกี่ยวข้องกับระดับเงินเฟ้อที่สูงกว่าค่าเฉลี่ย

๔.๓ สุกรผ่านการตัดต่อยีนได้รับอนุมัติให้นำเข้าสู่ห่วงโซ่อาหารเป็นครั้งแรก องค์การอาหารและยาสหรัฐอเมริกาหรือ FDA (Food and Drug Administration) อนุมัติให้นำสุกรที่ผ่านการตัดต่อยีน (Gene-edited pig) โดยใช้เทคนิค CRISPR ปรับปรุงคุณลักษณะพันธุกรรม เข้าสู่ห่วงโซ่อาหาร (Food chain) เพื่อทดสอบความปลอดภัยในการบริโภคในมนุษย์ การตัดต่อยีนสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงในระดับ DNA ได้ กระบวนการดังกล่าวสามารถเกิดขึ้นได้เองตามธรรมชาติหรือจากการคัดเลือกพันธุ์ แต่จะใช้ระยะเวลายาวนานมากหากไม่ใช่เทคนิค CRISPR การอนุมัติของ FDA ครั้งนี้เป็นรูปแบบการทดลองการบริโภคผลิตภัณฑ์จากสุกรตัวที่กำหนดไว้เท่านั้น มหาวิทยาลัย Washington State University (WSU) ซึ่งเป็นผู้วิจัยเห็นว่า การใช้เทคโนโลยีนี้เป็นยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมในการปรับปรุงกระบวนการผลิตอาหารด้วยการผลิตสุกรที่มีคุณลักษณะตามที่ต้องการ โดยเนื้อสุกรไม่มีความแตกต่างในด้านรสชาติ เนื้อสัมผัส และปริมาณสารอาหาร การวิจัยดังกล่าวจะช่วยปรับปรุงคุณภาพเนื้อ ตลอดจนสุขภาพสัตว์ และยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพสิ่งแวดล้อมอันเป็นเป้าหมายสูงสุดในการเพิ่มแหล่งโปรตีนให้กับประเทศที่กำลังพัฒนา

๔.๔ ศาลสหรัฐอเมริกา สั่งปิดโรงงานแปรรูปอาหารทะเล ในรัฐแอละแบมา เนื่องจากปัญหาด้านสุขอนามัย ศาลรัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกา มีคำสั่งให้บริษัทแปรรูปอาหารทะเล Irvington Seafood ในรัฐแอละแบมา สหรัฐอเมริกา หยุดจำหน่ายอาหารทะเล เนื่องจากละเมิดกฎระเบียบด้านสุขอนามัยมา โดยภายใต้คำสั่งของ

ศาลรัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกา บริษัทจะต้องทำลายวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์อาหารทั้งหมดที่อยู่ในครอบครอง และก่อนที่จะเริ่มดำเนินการแปรรูปได้อีกครั้ง บริษัทจะต้องแจ้งไปยังสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาของสหรัฐอเมริกา หรือ FDA (US Food and Drug Administration) อนุญาตให้ FDA เข้าตรวจสอบโรงงาน และดำเนินการมาตรการแก้ไขอื่น ๆ ตามที่ศาลกำหนด บริษัทฯ ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตอาหารฉบับปัจจุบัน (Current Good Manufacturing Practices – GMPs) และกฎระเบียบกระบวนการวิเคราะห์และควบคุมจุดวิกฤตในการผลิตสำหรับสินค้าประมง หรือ HACCP (Seafood Hazard Analysis Critical Control Point) และไม่มีมาตรการแก้ไขข้อบกพร่องเมื่อได้รับการเตือนหลายครั้ง อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ เลือกลงที่จะปฏิบัติตามคำสั่งศาลและหลีกเลี่ยงการถูกพิจารณาความรับผิดชอบทางกฎหมาย

๔.๕ วุฒิสมาชิกสหรัฐอเมริกา เห็นว่าการขยายขอบเขตของ SIMP ยังแคบเกินไป วุฒิสมาชิกสหรัฐอเมริกา ๖ รายเห็นว่า ข้อเสนอการเพิ่มจำนวนชนิดสัตว์น้ำภายใต้ระบบตรวจติดตามการนำเข้าสินค้าประมง หรือ SIMP (Seafood Import Monitoring Program) ของหน่วยงาน NOAA (National Oceanic and Atmospheric Administration) ยังแคบเกินไป และกำลังเรียกร้องให้แก้ไขข้อเสนอ เนื่องจากโครงการ SIMP ในปัจจุบัน กำหนดให้แสดงเพียงเอกสารการจับสัตว์น้ำและการตรวจสอบย้อนกลับสำหรับการนำเข้าสินค้าประมง ซึ่งครอบคลุมประมาณร้อยละ ๔๕ ของการนำเข้าสินค้าประมงทั้งหมด ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเพิ่มผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำนำเข้าทั้งหมดเพื่อให้เป็นไปตามความตั้งใจของรัฐบาลสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ วุฒิสมาชิกสหรัฐอเมริกา เห็นว่า NOAA ควรทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ของสหรัฐอเมริกา และกลุ่มระหว่างประเทศเพื่อปราบปรามการนำเข้าสินค้าประมงที่ผิดกฎหมาย เนื่องจากสหรัฐอเมริกา นำเข้าสินค้าประมงประมาณร้อยละ ๘๕ การขจัดกีดกันนำเข้าสินค้าประมง IUU จะช่วยเพิ่มรายได้ของอุตสาหกรรมประมงพาณิชย์ในประเทศได้ ๖๐.๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐ (๒.๑ พันล้านบาท) อย่างไรก็ตาม การขยายข้อเสนอของ NOAA มีความเห็นจากทั้งสองทิศทาง โดยผู้ผลิตบางรายเห็นว่า SIMP ไม่มีประสิทธิภาพในการหยุดยั้งสินค้าประมงผิดกฎหมายไม่ให้เข้าสู่ตลาดสหรัฐอเมริกา ขณะที่รายอื่นเรียกร้องให้ขยายกฎระเบียบนี้ไปยังการนำเข้าสินค้าประมงทั้งหมด

๕. การคาดการณ์สถานการณ์การค้าสินค้าเกษตร

๕.๑ ปริมาณการส่งออกผลไม้ฉายรังสีจากไทยเพิ่มมากขึ้น สืบเนื่องจากกรณีที่ไทยสามารถดำเนินโครงการ Preclearance สำหรับผลไม้ฉายรังสีได้ในปี ๒๕๖๖ หลังจากหยุดการดำเนินโครงการไปในช่วงปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕ เนื่องจากปัญหาการแพร่ระบาดของโควิดและปัญหาการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ โดยพบว่าตลาดสหรัฐอเมริกา มีความต้องการมากขึ้นจากประเทศไทยในปริมาณสูง แม้จะมีการนำเข้าจากเม็กซิโกได้และมีราคาต่ำกว่าก็ตาม จากเดิมที่คาดว่าจะสามารถส่งออกมังคุดจากไทยได้เพียงสี่พันตันต่อปี ๘๐๐ – ๑,๐๐๐ ตันต่อปี พบว่าสามารถส่งออกได้ประมาณ ๑,๕๐๐ ตันต่อปี/สี่พันตัน และคาดว่าจะมีความต้องการมังคุดในระดับนี้ไปจนกว่าจะสิ้นสุดฤดูกาลในช่วงเดือนกันยายน - ตุลาคม ประกอบกับขณะนี้ไทยสามารถเปิดตลาดส้มโอไปยังสหรัฐอเมริกา ได้อย่างเต็มรูปแบบแล้ว คาดว่าจะสามารถเริ่มการส่งออกส้มโอตลอดจนมะม่วงมหาชนกและน้ำดอกไม้ได้ในฤดูกาลนี้ อย่างไรก็ตาม ปริมาณการส่งออกอาจยังจำกัดอยู่เนื่องจากไม่มี Inspector จาก USDA มาปฏิบัติงานในประเทศไทยเต็มเวลา โดยต้องอาศัย Inspector ที่ปฏิบัติงานอยู่ในเวียดนามเดินทางมาปฏิบัติงานในไทยสี่พันตันต่อปี ๑ วัน

๕.๒ ผลการสำรวจราคาผลไม้เขตร้อนและข้าวในเขต DMV (Washington DC – Maryland –Virginia) ประจำเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ จากการสำรวจพบผลไม้สดจากไทยในท้องตลาด ได้แก่ ทุเรียนสด ทุเรียนแช่เยือกแข็ง และมะม่วง และพบผลไม้เขตร้อนอื่นๆ ที่มีวางจำหน่าย ได้แก่ ทุเรียนมูซานคิงแช่เยือกแข็ง ทุเรียนมาเลเซีย (มาเลเซีย) มังคุด (ไม่ระบุประเทศ) ลำไย (สหรัฐอเมริกา) สับปะรด (คอस्टาริกา) ฝรั่ง (ไต้หวัน) แก้วมังกรเนื้อแดง (เวียดนาม) แก้วมังกรผิวเหลือง (เอกวาดอร์) มะม่วง (เม็กซิโก กัวเตมาลา) มะม่วงเขียว (เวียดนาม) และส้มโอ (เวียดนาม) โดยล่าสุดสหรัฐอเมริกา ประกาศอนุญาตในระบบ Agricultural Commodity Import Requirements (ACIR) ซึ่งเป็นฐานข้อมูลเงื่อนไขการนำเข้าสินค้าเกษตรของหน่วยงาน APHIS (Animal and Plant Health Inspection Service) – USDA ให้ผู้นำเข้าที่สนใจนำเข้าส้มโอจากไทยยื่นขอ Import permit สำหรับสินค้าส้มโอได้ ตั้งแต่วันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ เป็นต้นไป ซึ่งคาดการณ์ว่า ส้มโอไทยจะได้รับความนิยมและได้ส่วนแบ่งตลาดของสินค้าส้มโอจากสหรัฐอเมริกา จีน และเวียดนามได้ไม่มากนัก เนื่องจากสินค้าส้มโอไทยมีหลายสายพันธุ์ รสหวานฉ่ำ ผลใหญ่ ปริมาณเนื้อมาก ประกอบกับมูลค่าการนำเข้าส้มโอของสหรัฐอเมริกา เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด โดยในเดือนมกราคม – มีนาคม ๒๕๖๖ สหรัฐอเมริกา นำเข้าส้มโอจากประเทศจีนมูลค่า ๗.๒๓ แสนเหรียญสหรัฐ (๒๔.๖ ล้านบาท) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๑.๗ เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันกับปีก่อน และนำเข้าส้มโอจากเวียดนามมูลค่า ๓.๐๓ แสนเหรียญสหรัฐ (๑๐.๓ ล้านบาท) สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการบริโภคส้มโอของชาวสหรัฐอเมริกา ที่เพิ่มขึ้น สำหรับข้าว พบข้าวกล้องจากสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้ ข้าวขาว (ข้าวหอมมะลิ) ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าจากประเทศไทย และสามารถพบข้าวทางเลือกอื่น ๆ ของไทย เช่น ข้าวกล้องข้าว RD 43 ข้าวแดง และข้าวไรส์เบอร์รี่ จำหน่ายในท้องตลาด

๖. อื่น ๆ

๖.๑ หากเกิดการระบาด ASF ในสหรัฐอเมริกา จะเกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจถึง ๗๙.๕ พันล้านเหรียญสหรัฐ จากการศึกษาวิจัยพบว่า หากเกิดการระบาดของโรคคอตีบดำแอฟริกัน หรือ ASF (African Swine Fever) ในสหรัฐอเมริกา จะสร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจให้แก่อุตสาหกรรมเนื้อสุกรและเนื้อวัวอย่างร้ายแรง และจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นอันเนื่องมาจากต้นทุนการผลิตที่สูงมาก การศึกษาวิจัยโดยมหาวิทยาลัย Iowa State University ระบุว่า หากเกิดการ

ระบาดของโรค ASF ขึ้นในสหรัฐอเมริกา จะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมเนื้อหมูและเนื้อวัวมูลค่า ๗๙.๕ พันล้านเหรียญสหรัฐ และส่งผลกระทบต่อคนงานในอุตสาหกรรม ๖๐,๐๐๐ คนที่ต้องตกงาน ราคาเนื้อสุกรจะลดลงร้อยละ ๕๐ - ๖๐ และจะอยู่ในระดับต่ำเป็นเวลาสามปีก่อนที่พื้นตัว สหรัฐอเมริกา ส่งออกเนื้อสุกรราวร้อยละ ๓๐ ของผลผลิตทั้งหมด สินค้าจะส่งออกไม่ได้ และทะลักกลับเข้าสู่ตลาดภายในประเทศแทนซึ่งจะมีราคาถูก ความเสียหายหลักจึงจะมาจากราคาที่ลดต่ำลง โดยสุกรมีชีวิตอาจมีราคาเหลือเพียงครึ่งเดียว หากควบคุม ASF ไม่ได้ จำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงจะลดลง ขาดแคลนผู้ผลิตแบบครบวงจร และอุตสาหกรรมจะลดขนาดลงร้อยละ ๒๕ คณะกรรมการสุกรแห่งชาติ (National Pork Board) และผู้ผลิตทั่วสหรัฐอเมริกา มีการเตรียมการเพื่อรับมือเพื่อให้ฟื้นฟูได้อย่างรวดเร็วจากโรคสัตว์ต่างถิ่นชนิดนี้ โดย (๑) แนะนำให้จัดทำแผนการรักษาสุกร (Secure Pork Supply Plan) เน้นแผนความปลอดภัยทางชีวภาพ (Biosecurity Plan) ในทุกพื้นที่ที่มีการเลี้ยงสุกร และ (๒) จัดทำข้อมูลความเคลื่อนไหวในช่วงเวลา ๓๐ วัน ซึ่งจะบันทึกและแจ้งข้อมูลให้แก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขสัตว์ของรัฐ หรือผู้ที่ทำหน้าที่รับมือต่อการแพร่ระบาดของโรคสัตว์ต่างถิ่น ทั้งนี้ มีการแนะนำให้เกษตรกรผู้ผลิตเข้าใช้งานข้อมูล AgView ในการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย โดยระบุสถานที่ของแหล่งผลิต และข้อมูลความเคลื่อนไหวต่าง ๆ เพื่อให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขทั้งในระดับรัฐและท้องถิ่นสามารถประเมินสถานการณ์ตามความเสี่ยงได้อย่างรวดเร็ว การตรวจสอบย้อนกลับที่ทันสมัยและได้มาตรฐานระดับโลกเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับอุตสาหกรรมสุกรของสหรัฐอเมริกา โดยต้องเป็นแบบเรียลไทม์และแม่นยำ ซึ่งจะเป็นทางเลือกสำหรับอุปทานสินค้าสุกรของโลก AgView ยังสามารถติดตามการเคลื่อนย้ายอาหารสัตว์ การเชือด การกำจัดซาก และช่องทางเคลื่อนย้ายสินค้าระหว่างตลาดต่าง ๆ จึงเป็นข้อมูลที่เป็นปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา การส่งออกสุกรของรัฐเพิ่มสูงอย่างมากในช่วง ๓ เดือนแรกของปีนี้ (๒๕๖๖) ในขณะที่ราคาสุกรในประเทศตกต่ำ อัตราการตายของสุกรในสหรัฐอเมริกา ในช่วงนี้ต่ำกว่าปีที่แล้ว จึงเป็นสาเหตุให้มีผลผลิตสุกรออกสู่ตลาดมาก

๖.๒ เกิดอะไรขึ้นกับการสนับสนุนอุตสาหกรรมเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำสหรัฐอเมริกา (What's Happening with U.S. Aquaculture Industry Advocacy)

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. (สพช. ดี.ซี.) เข้าร่วมประชุมออนไลน์ (Webinar) ในหัวข้อ เกิดอะไรขึ้นกับการสนับสนุนอุตสาหกรรมเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำสหรัฐอเมริกา (What's Happening with U.S. Aquaculture Industry Advocacy) เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๖ จัดโดย SeafoodSource การประชุมดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับวิธีการรับมือการที่สหรัฐอเมริกา บังคับใช้กฎระเบียบเพิ่มมากขึ้นและปัญหาความห่วงกังวลของสาธารณะ ซึ่งถือเป็นความท้าทายของอุตสาหกรรมเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยสหรัฐอเมริกา มีการออกกฎระเบียบเพื่อบังคับใช้ในอุตสาหกรรมเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอย่างเคร่งครัด ในขณะที่หน่วยงานภาครัฐยังขาดการทำงานและแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างภาระด้านต้นทุนการดำเนินการให้สอดคล้องกับกฎระเบียบต่อเกษตรกรในอุตสาหกรรมเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยเฉพาะธุรกิจรายย่อยที่ต้องแบกรับต้นทุนที่สูงกว่าธุรกิจรายใหญ่ แต่การผลิตภายในประเทศยังคงดำเนินต่อไปและมีแนวโน้มที่ผลผลิตและรายได้ของเกษตรกรของอุตสาหกรรมเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจะมากกว่าตามที่ปรากฏในสถิติ ทั้งนี้ เห็นได้ว่า หน่วยงานภาครัฐมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของเกษตรกร การทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานรัฐจะทำให้ต้นทุนของเกษตรกรลดลง และการรับฟังความเห็นของเกษตรกรในพื้นที่จะช่วยให้ภาครัฐเข้าใจและออกกฎระเบียบที่ตรงกับปัญหา

๖.๓ วัฒนธรรมความปลอดภัยของอาหารของ FDA - สร้างความก้าวหน้าทางวัฒนธรรมผ่านห่วงโซ่อุปทาน (FDA's Food Safety Culture - Advancing Culture Throughout the Supply Chain) สพช. ดี.ซี. เข้าร่วมประชุมสัมมนาออนไลน์ (Webinar) ในหัวข้อ วัฒนธรรมความปลอดภัยของอาหารของ FDA - สร้างความก้าวหน้าทางวัฒนธรรมผ่านห่วงโซ่อุปทาน (FDA's Food Safety Culture - Advancing Culture Throughout the Supply Chain) เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๖ จัดโดยสื่อออนไลน์ Food Safety Magazine การประชุมดังกล่าวจัดขึ้นเพื่อแลกเปลี่ยนและรับฟังความเห็นของ FDA ภาคอุตสาหกรรมอาหาร และผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับแบบพิมพ์เขียว “แนวทางการควบคุมความปลอดภัยอาหารที่มีประสิทธิภาพเหมาะกับยุคสมัยใหม่” หรือ New Era of Smarter Food Safety” และวิธีดำเนินการเพื่อปรับใช้วัฒนธรรมความปลอดภัยของอาหารภายในองค์กร ซึ่งเป็นหนึ่งในองค์ประกอบของการรักษาความปลอดภัยของอาหาร ที่ FDA

พยายามรณรงค์ให้หน่วยงานรัฐและภาคเอกชนวางรูปแบบวัฒนธรรมความปลอดภัยของอาหาร สังเกตและประเมินพฤติกรรมพนักงานภายในองค์กรของตน FDA ยังให้ความสำคัญกับการปรับใช้เครื่องมือและแบบสำรวจที่มีความแม่นยำ การจัดการฝึกอบรม และให้ความรู้แก่ภาคอุตสาหกรรมอาหารตลอดห่วงโซ่อุปทาน นอกจากนี้ ภาคเอกชนอย่างเช่น บริษัท Hershey ได้ให้แนวคิดว่า ผู้นำองค์กรต้องแสดงวิสัยทัศน์ด้านการสร้างความปลอดภัยของอาหารที่แน่วแน่ เข้าใจวิธีการสร้างความปลอดภัยอาหารอย่างแท้จริง เพราะจะเชื่อมโยงกับการให้ความสำคัญของการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยของอาหารภายในองค์กร สามารถจัดลำดับความสำคัญ และดำเนินการให้แต่ละบุคคลรับทราบบทบาทและความรับผิดชอบที่มีต่อผู้บริโภค รวมทั้งให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาที่จะช่วยให้พนักงานแต่ละท้องถิ่นเข้าใจความหมายและหลักการด้านการรักษาความปลอดภัยของอาหารของบริษัทได้อย่างชัดเจน เช่น จัดให้แปลเอกสารเป็นภาษาท้องถิ่น มีการใช้สัญลักษณ์ สี และรูปภาพเป็นแนวทางและย้ำเตือนความทรงจำ การประชุมดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า สหรัฐอเมริกา ให้ความสำคัญต่อการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยของอาหารให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและมั่นคง ควบคู่กับการใช้แบบพิมพ์เขียวดังกล่าว

๖.๔ โอกาสของกระบวนการอัปเดตในอุตสาหกรรมอาหาร (Upcycling Opportunity in the Food Industry) สพช. ดี.ซี. เข้าร่วมฟังการประชุมออนไลน์ (Webinar) ในหัวข้อ โอกาสของกระบวนการอัปเดตในอุตสาหกรรมอาหาร (Upcycling Opportunity in the Food Industry) เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๖ จัด

โดยสื่อออนไลน์ Food Institute การประชุมมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับกระบวนการอัฟไซเคิลว่า จะสามารถช่วยเพิ่มมูลค่าสินค้าการเกษตรเหลือใช้ให้กลายเป็นสินค้าที่ดึงดูดความสนใจของผู้บริโภค นักลงทุน และภาคธุรกิจได้อย่างไร ตลอดจนสิ่งที่ช่วยขับเคลื่อนการใช้กระบวนการอัฟไซเคิล และการสร้างโอกาสของกระบวนการอัฟไซเคิลต่อภาคธุรกิจและนักลงทุน ผู้บรรยายเห็นตรงกันว่ากระบวนการอัฟไซเคิลสามารถแก้ปัญหาการกำจัดอาหารเหลือทิ้งได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นสินค้าอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง แต่ยังคงมีความท้าทายและอุปสรรคที่ต้องก้าวข้าม เช่น การสร้างความตระหนักรู้และสร้างควมยอมรับให้เกิดขึ้นอย่างแพร่หลายในกลุ่มผู้บริโภค การผลิตสินค้าอาหารอัฟไซเคิลที่มีราคาถูกลง รวมถึงการพัฒนาเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับกระบวนการผลิต

๖.๕ สปษ. ดี.ซี เข้าร่วมงาน THAI Open House 2023 โพรโมตผลไม้ไทยในสหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖ สปษ. ดี.ซี. ร่วมจัดคูหาประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรและผลไม้ไทยในงาน THAI Open House 2023 ณ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงวอชิงตัน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงาน Passport DC ที่เปิดให้ประชาชนทั่วไปได้เข้าเยี่ยมชมสถานทูตของประเทศต่าง ๆ กว่า ๒๐ ประเทศรวมทั้งสถานเอกอัครราชทูตไทย โดยได้จัดนิทรรศการเกี่ยวกับคุณประโยชน์ของทุเรียน และมังคุด พร้อมแจกตัวอย่างทุเรียนสายพันธุ์ต่าง ๆ ได้แก่ หมอนทอง และนกระฉิบ มังคุดฉายรังสี (ได้รับการสนับสนุนจากกรมวิชาการเกษตร) น้ำมะพร้าว น้ำหอมคว้าน ทั้งลูกบรรจุถ้วยพร้อมดื่มและน้ำอ้อยพาสเจอร์ไรส์ (ได้รับการสนับสนุนจากบริษัท Signature) พร้อมกับรังสรรค์เมนู ชื่อ "Longan Ruby" เครื่องดื่มผสมผลไม้สัญชาติไทย เกิดจากการผสมผสานน้ำลำไยกระป๋องของไทย น้ำมะนาว และน้ำแครนเบอร์รี่ ตกแต่งด้วยเนื้อลำไยให้ผู้ร่วมงานทดลองรสชาติ ซึ่งได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี